

Sensorveiledning IDR3023

1 a)

Metodologisk individualisme og kollektivism Hovedreferansen er Gilje og Grimen, men det er også mulig å trekke inn noe stoff fra Aakvaags kapittel 1, særlig om struktur vs. aktør og mikro vs. makro. Hovedpoenget er at metodologisk individualisme vil forklare sosiale fenomener ved å vise til at de er resultater av individuelle valg og handlinger, mens metodologisk kollektivism ser individuelle handlinger som uttrykk for f.eks. individers posisjon i en samfunnsstruktur. Både på pensum og i undervisning er flere eksempler på utfordringer for begge posisjonene diskutert. Det kan ikke forventes at man går særlig inn på disse i en kortsvarsoppgave.

1b)

Livsverden og systemverden . Hovedreferansen til pensum er Aakvågs kap 7 om: Habermas,, hvor disse begrepene utredes på s: 177 – 188. Disse begrepene står sentralt i Habermas modernitetsteori, og hvordan han løser aktør/strukturproblem. Livsverdenperspektivet er i en viss forstand et aktørperspektiv, fordi det rekonstruerer samfunnet, slik det fremstår for de handlende aktørene selv, mens systemperspektivet er et strukturperspektiv, fordi det skal fange opp over-individuelle sosiale sammenhenger og mønstre som aktørene ikke selv er seg bevisst , men som likevel legger føringer på deres handlinger. Han argumenterer videre hvordan systemverdenen og særlig da markedet i dag er i ferd med å koloniserer livsverdenen.

1c)

One main concept that Foucault introduced as a base of panopticism in his book, *Discipline and Punish. The Birth of the Prison* is the *watchful gaze*. This concept refers to how people modify their behavior under the belief that they are constantly being watched even if they cannot directly see who or what is watching them. Referring to Foucault, self-discipline means the incorporation of the watchful gaze - the panoptic gaze. This possible surveillance, whether real or unreal, has self-regulating effects. Sport is in his eyes, an embodied discipline, and a self-technology of the subject. In this sense, the fitness industry can be seen as part of the disciplinary machine in society today and exercise can turn us into docile bodies and act as a disciplinary technique of power (Markula & Pringle, 2006, Chapter 4, pp. 72-91, posted on Its Learning).

2 a).

Hovedreferansen er Giddens fra kompendiet, men også Aakvaags stoff om Giddens, spesielt s. 270-278. Refleksivitet handler om kontinuerlig selv-evaluering og behovet for å konstruere en (eller mangfoldige) identiteter i en tid som erfares som gjenstand for hurtig endring. Dette skaper økt behov for blant annet *ekspertsystemer*, det vil si at individet føler behov for stadig å korrigere kursen i lys av ny kunnskap. Institusjonell refleksivitet innebærer at institusjoner også kontinuerlig søker å korrigere kursen i lys av nye erfaringer, slik for eksempel organisasjoner av og til er under kontinuerlig omorganisering.

Praktisk bevissthet er hverdagsbevisstheten, hvor vi bruker en rekke typer tatt for gitt-kunnskap til å orientere oss i hverdagen, uten at vi kontinuerlig trenger å tenke gjennom hva vi gjør. Diskursiv bevissthet innebærer at vi i større grad kan gjøre rede for og begrunne, moralsk eller på andre måter, våre handlingsvalg er gjenstand for kontinuerlig refleksjon og begrunnelse.

Det betyr at spørsmål knyttet til fysisk aktivitet, og verdien av ulike typer fysisk aktivitet, er noe som godt kan belyses ved hjelp av Giddens' utgangspunkt. Det samme gjelder for eksempel skiftende (og sprikende) råd om kosthold. Det kan for eksempel beskrives som en overgang fra praktisk til diskursiv bevissthet. Fremveksten av livsstilsidretter kan også forstås i lys av økt refleksivitet og begrepet om valgbiografier. Når det gjelder eksemplifisering ellers er det mange muligheter.

2 b).

Hovedreferansen er her Giulianotti, kap 9, hvor han nettopp redegjør for Elias syn på utviklingen av det moderne samfunnet og hvordan han ser på sportens plass i denne utviklingen. Her bør nevnes hvordan Elias ser på utviklingen av det moderne samfunnet i et relasjons- og prosessuelt perspektiv og hvordan det utvikles gjennom gjensidige avhengighetskjeder. Det bør utredes hva Elias mener med en sivilisasjonsprosess og hvilken plass sporten får i denne siviliseringsprosessen, Det sistnevnte utvikles særlig av Elias Dunning. Her tillegges sporten en emosjonsfunksjon og representerer et frirom fra arbeidets strukturer, samtidig som det er et selvdisiplinert rom. Sporten betegnes som et rom for lyst spenning og aggresjon.

Eksempler på hvordan teorien kan brukes i analyser av idrett er gitt i den scannede pensumsartikkelen til Friis Thing og Ottesen (2013), men det er også mange eksempler i Giulianottis kapittel, særlig knyttet til fotball og fotballsupportere.

3. a)

Pensumstoff kan primært hentes fra Giulianotti, kapittel 4, og fra de ulike tekstene som ellers var pensum til forelesningene om populærkultur og fritid/turisme. En relativt grundig beskrivelse av utviklingstrekk og potensielle konflikter i en bestemt idrett må kunne forventes, samt en klargjøring av interessene til sentrale aktører som medier, sponsorer, forbund, utøvere og/eller publikum. Skillet mellom motstand, tilpasning og støtte til produsenters «budskap» når de utformer idrettsarrangementer er en nærliggende innfallsvinkel, men det går også an for eksempel å anvende Giulianottis typologi over fotballsupportere (ikke nødvendigvis for å illustrere fotball), såfremt det kommer fram at de ulike «typene» vil kunne posisjonere seg ulikt i møte med kommersiell idrett. For øvrig er dette en relativt åpen oppgave hvor mange innfallsvinkler og perspektiver kan nevnes.

3. b)

Hovedreferansene i denne oppgaven er Mois (1999, p. 27 -41, Hargreaves 2004, p. 187 – 205, and Scraton & Flintoff, 2013, Chapter 5, p. 96-111) Oppgaven krever en utredning av tokjønnsmodellen og skillet mellom biologisk og sosialt kjønn, Her kreves det at man gjør rede for utviklingen, hva som er bakgrunnen for at forståelsene endrer seg og kritikken, blant annet Moi's kritikk gjennom hennes tolkning Beauvoir. I denne sammenheng er det for eksempel viktig å påpeke Butler's kritikk av skillet mellom biologisk og sosialt kjønn gjennom hennes påstand om at biologisk kjønn er like sosialt konstruert som sosialt kjønn, og at det derfor ikke finnes en essensiell kjønnsidentitet, men at kjønn er en 'act of performance, a *Genderperformance*'.

Videre bør seksualitet nevnes, hvor for eksempel Butler (1993) hevder at seksualitet ikke kan sees som noe naturlig, men som en sosial og flytende konstruksjon; noe som «gjøres» offentlig (Hargreaves, 2004)

Når det gjelder analyser av idrettskontekster, illustrerer Jönssons pensumskapittel ulike idrettskontekster, hvor disse idrettskontekstene diskuteres ut fra ulike kjønnsforståelser. Den øvrige pensumlitteraturen og forelesningene gir også mange eksempler på idrettskontekster, hvor betydninger av kjønn aktualiseres, for eksempel er kjønnstesting av toppidrettsutøvere nevnt, noe som illustrerer hvordan tokjønnsmodellen virker og hvordan diskusjonen rundt forståelser av kjønn har bidratt til endring i regler i idrettsdeltagelse for interseksuelle og transseksuelle utøvere.